SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL.) . 198. JERSEY CITY and NEW YORK. THURSDAY, OCTOBER 19, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 19-го ЖОВТНЯ 1989 Ч. 198. РІК XCVI

В МЮНХЕНІ ПРИВІТАЛИ ЕНТУЗІЯСТИЧНО УКРАЇНСЬКУ ПРОМОВУ І. ДРАЧА

Джерзі Сити, Н.Дж. (О. К.). — В щоденнику „Франкфуртер Альгемайне Цайтунг" з 7-го жовтня ц.р. появилася обширна новинка п.н. „Український Народний Рух забирає слово", в якій мюнхенський кореспондент звітує про урочистість, яка відбулася в п'ятницю, 6-го жовтня ц.р., в Мюнхені на проголошенні і підписанні дружби між Мюнхеном і Києвом.

Одночасно із цим відкрито виставку п.н. „Київ вітає Мюнхен". При відкритті цієї виставки промовляв Іван Драч, голова Народного Руху України за Перебудову, який заступав Спілку Письменників України. Своє привітальне слово виголосив І. Драч, як подає німецький кореспондент, в українській мові, щоб „вирівняти дефіцит, який має українська мова". У своїй промові І. Драч згадав, що давніми часами уважали в його батьківщині, що Мюнхен — це місто не з найкращою репутацією, але тепер він має дуже позитивне враження, зокрема тому, що бачить у Мюнхені осередок духового життя української еміґрації з осідком Українського Вільного Університету. Тому саме він бажає собі, щоб такий український центр був в Мюнхені, а подібний баварський в Києві.

Присутні ентузіястично прийняли слово І. Драча, а коли журналісти запитали, що про цей виступ думає совєтський консул Пономаренко, він заявив, що виступ зовсім „нормальний" і що „це називається у нас соціялістичний плюралізм".

При святочному підписанні договору про дружню співпрацю поміж Києвом і Мюнхеном в міській ратуші, посадник Мюнхену Кронавіттер назвав однак Київ „совєтським містом", як це підкреслює кореспондент „Франкрутер Альгемайне Цайтунг". Кронавіттер у своїй промові виявив надію що ця дружня співпраця доведе до безпосереднього діялогу поміж двома політичними силами. Він пригадав також про велику кількість російських іміґрантів, що поселилися в Мюнхені на пограниччі двох сторіч і що її найчільніший представник, Ленін, написав саме тут свою працю „Що робити?", як також був редактором двох журналів.

У відповіді голови Виконавчого Комітету міста Києва Зґурського „бракувало таких пов'язань", завважує кореспондент газети. Він лише заявив, що кияни захоплені таким братерством з Мюнхеном і що першою ціллю того є практична співпраця поміж школами і молоддю обох міст. Щойно опісля приходять на черґу мистці і науковці, видавці, представники торговельних установ і місцевих політичних організацій. Закінчив він свою промову надією, що найпізніше в наступному році відбудуться у Києві такі „Дні Мюнхену".

Собор в Пармі святкуватиме своє 65-ліття

Парма, Огайо. — В суботу і неділю, 28-го і 29-го жовтня ц.р., український православний собор св. Володимира тут відзначатиме 65-річчя з дня основання парафії. Очолить святкування Владика Антоній. Порядок святкувань: в суботу, 28-го жовтня — 10-та год. рано, Свята Літургія та Панахида за спокій покійних священослужителів та парафіян. Співає дитячий хор; 12-та година — зустріч молоді, 4:30 год. по полудні — сповідь, 5-та год. по полудні — вечірня, 6:30 год. вечора — бенкет з програмою, 7:30 год. вечора — забава під музику оркестри „Хвиля" з Чикаґо; в неділю, 29-го жовтня, 9:30 год. вранці — зустріч Владики Антонія та Архиєрейська Служба Божа. Співслужать священики собору, співатиме катедральний хор.

Теперішня парафія основана в Клівленді в 1924 році нараховує 1,000 вірних. В 1967 році новий собор був збудований та посвячений при 5913 Стейт рд. у Пармі. При парафії споруджені: школа, канцелярія, бібліотека, велика заля та дві хати для причету.

За дальшими інформаціями можна зголошуватся на числа 885-1509 або 886-1528.

СКВУ турбується долею українців в Польщі

Торонто (СКВУ). — 30-го вересня 1989 р., генеральний секретар СКВУ мґр Василь Верига перебував у Польщі і у Варшаві мав зустріч у соймі з проф. Броніславом Ґеремком, головою Громадянського клюбу парляментаристів, якому заявив, що СКВУ є зацікавлений українською громадою в Польщі і згадав, що в разі потреби СКВУ може зробити заклик до української спільноти в діяспорі, щоб вона допомогла українській громаді в Польщі здійснити такий чи інший проєкт, конечний для культурної діяльности.

На самому початку В. Верига заявив, що ціль його візити в проф. Ґеремка є засягнути авторитетну інформацію про пляни польського уряду і парляменту відносно національних меншин, зокрема українців. Проф. Ґеремек ствердив, що створений вже окремий комітет для справ національних меншостей, до якого належить також посол д-р Володимир Мокрий. Він виявив задоволення, що д-ра Мокрого вдалося вибрати на посла і жалів, що цього не сталося з білорусами. Українців у Польщі є коло 400,000 і уряд про них пам'ятає і постарається в міру можливостей забезпечити їхні культурні потреби.

Розмова з проф. Ґеремком тривала біля півгодини, після чого він сам покликав д-ра В. Мокрого, щоб В. Верига з ним переговорив про деталі українських проблем у Польщі.

Д-р В. Мокрий — це молода людина, років 40. У нього на вилозі блюзи знак „Солідарности" і українські кольори з тризубом. „Це відзнака, яку дістали всі учасники Установчих зборів Народного Руху України за Перебудову", — заявив він, вказуючи на вилоґу. З д-ром Мокрим В. Верига розмовляв ще з півгодини і з ними був присутній польський журналіст. Вміжчасі прийшов фотограф і поробив знімки.

Вечером того ж самого дня на телевізійні сітці в новинах дня в год. 7:30 було подано, що „Голова ОНП (Обивательський комітет парляментаристів) Броніслав Ґеремек і посол Володимир Мокрий зустрілися 30-го вересня з генеральним секретарем Світового Конґресу Вільних Українців, проф. Василем Веригою, який тепер перебуває в Польщі. Проф. Верига заявив, що українська діяспора з заінтересуванням спостерігає зміни, які заходять у Польщі і готова допомогти українській спільноті в цій країні і т.п.

Згідно з інформаціями які переповіли мґрові Веризі, це повідомлення перехопили „Радіо Вільна Европа" і „Свобода" і ще того самого вечора передали в Україну.

На другий день рано ця сама інформація, що нараховувала понад сто слів, появилася в „Ґазеті Виборчій"; орган „Солідарности" під заголовком „ Вільні українці — ОКП". Як виявилося, провідні кола української громади у Варшаві були задоволені з візити В. Вериги. Він мав розмови з кількома провідними людьми, в тому з редактором „Нашого Слова" і редактором студентського журналу „Зустріч", дав інтерв'ю кореспондентці польського радіо про завдання СКВу, а також довшу інформацію про структуру СКВУ та його цілі і завдання для окремого допису в польській газеті.

Закликають до демонстрації з приводу відвідин Митрополита Філарета

Джерзі Сити, Н.Дж. — У вівторок, 31-го жовтня ц.р., відвідає російську православну церкву Трьох Святих в Ґарфілді, Н.Дж. Митрополит офіційної Російської Православної Церкви Філарет. Він приїжджає до ЗСА, щоб взяти участь в крайовій конференції в питаннях миру, яка відбудеться в презбитеріянській церкві в Ріджвуді, Н.Дж.

З приводу цих відвідин Митрополита Філарета в церкві, що є під його юрисдикцією, Відділ ТУСМ в Ню Джерзі плянує протестаційний похід біля церкви Трьох Святих, Outwater Lane в Ґартфілді, Н.Дж., зі свічками у вівторок, 31-го жовтня, о год. 7-ій вечора. До участі у цьому протестаційному зібранні Відділ ТУСМ закликає громадян, щоб тим показати своє негодування із постави Митрополита Філарета та уряду СССР до леґалізації і вільних прав для Української Автокефальної Православної і Католицької Церков.

В УКРАЇНІ ЗНАЙОМЛЯТЬ ГРОМАДЯН З В. ІВАШКОМ

Київ. — Газета „Літературна Україна" з 5-го жовтня ц.р. опублікувала коротке повідомлення про Пленум ЦК Компартії України, який відбувся 28-го вересня і на якому замість Володимира Щербицького було обрано нового першого секретаря ЦК КПУ Володимира Івашка. Далі коротко подається його службову біографію:

„Івашко Володимир Антонович народився 1932 року, українець, член КПРС з 1960 року, освіта вища — у 1956 році закінчив Харківський гірничий інститут, кандидат економічних наук.

Після закінчення інституту займався викладацькою і науковою роботою. Обирався секретарем парткому інституту. П'ять років працював завідуючим відділом науки і навчальних закладів, вісім років секретарем Харківського обкому партії. У 1986 році був обраний секретарем ЦК, кандидатом у члени Політбюро ЦК Компартії України.

З квітня 1987 року — перший секретар Дніпропетровського обкому партії.

У січні 1988 року т. Івашко В.А. обраний членом Політбюро ЦК Компартії України.

З грудня 1988 року — другий секретар ЦК Компартії України. Член ЦК КПРС, народний депутат СРСР, член Верховної Ради СРСР".

Як видно з цієї інформації кар'єра В. Івашка росла швидко і впевнено ще за часів володарювання В. Щербицького. Складається враження, ніби чиясь рука зумисне просувала його все вище й вище аж до посади першого заступника В. Щербицького.

На Пленумі для таємного голосування було запропоновано дві кандидатури: другого секретаря ЦК В. Івашка і секретаря ЦК КПУ С.І. Гуренка.

За умов брежнєвсько-щербицьківського консерватизму, який панує в уряді України, не зважаючи на гласність, наперед відомо, що при таких кандидатах оберуть того, хто займає посаду другого секретаря. На Пленумі, як відомо, був присутній Міхаіл Ґорбачов.

З України надходять вістки, що В. Івашко, на відміну від В. Щербицького, цілком на боці перебудови. Однак покищо невідомо, чи буде він домагатися економічної незалежности України, що цілком не виходило б за рамки ґорбачовської перебудови в економіці.

ЗСА мають намір допомогти Совєтському Союзові

Ню Йорк. — Виступаючи в готелі Волдорф Асторія перед членима Асоціяції міжнародної політики, державний секретар Джеймс Бейкер дав зрозуміти, що Адміністрація Джорджа Буша готова допомогти Міхаїлові Ґорбачову витягнути Совєтський Союз з трясовини економічної кризи.

У тексті виступу Дж. Бейкера, який був розданий журналістам, містилася лише одна конкретна пропозиція про допомогу, але сам текст не залишає ніякого сумніву в тому, що Адміністрація Буша хотіла б бачити успіх від реформ, які проводяться в Совєтському Союзі.

Конкретна пропозиція міститься в рішенні Уряду ЗСА післати в Москву групу економістів, які разом зі совєтськими колеґами змогли б виробити необхідні рекомендації і програми реформ.

„Ми прийшли до висновку, — сказав Бейкер, — що успіх перебудови буде сприяти зміцненню американсько-совєтських відносин. Ми думаємо не про комерційні вигоди Совєтського Союзу і не про те, щоб хтось конкретний був там при владі. Ми думаємо про свої інтереси".

Коментатори зауважують, що ніколи раніше ні один високопоставлений чиновник Адміністрації Буша не висловлювався так конкретно і однозначно про те, що Білий Дім „робить ставку" на ґорбачовське керівництво і його реформи.

У своєму виступі державний секретар згадав про ті зміни, які відбуваються в Польщі та Мадярщині, а також порушив питання „об'єднаної Німеччини", не залишаючи сумніву, що ЗСА сприятимуть такому об'єднанню.

САН ФРАНСІСКО НАВІСТИВ ЗЕМЛЕТРУС

Сан Франсіско, Каліф. — Землетрус силою 6.9 балів за шкалою Ріхтера, який стався тут у вівторок, о год. 5.04 по полудні західнього часу, спричинив смерть біля 300 осіб населення та приніс багато шкоди.

Епіцентр землетрусу знаходився всього 80 миль на південь від Сан Франсіско і досягнув Овкленд та Берклі

Великих пошкоджень зазнав міст через затоку поміж Сан Франсіско і Овклендом 16 хвилин після початку землетрусу повинні були початися світові бейзболові змагання на стадіоні Кендлстік Парк, на якому зібралося 58,000 людей. Глядачів вдалося евакувати.

В наслідок землетрусу було зруйновано летовище, з якого також евакували людей. Рятувальним групам вдалося опанувати паніку серед населення та спільними силами організовано рятункові роботи.

Члени Конґресу пишуть до М. Ґорбачова в справі УКЦеркви

Вашінґтон. — У відповідь на прохання Митрополита Стефана Сулика і Єпископа УКЦеркви Василя Лостена члени Палати Репрезентантів і Сенату почали писати листи до Міхаїла Ґорбачова, вимагаючи визнання і віднови прав для УКЦеркви в СССР.

Першим відгукнувся сенатор Денніс ДеКонсіні, голова Комісії безпеки і співробітництва в Европі, який крім гострого листа до М. Ґорбачова, звернувся також окремим листом до всіх сенаторів, щоб і вони писали до президента СССР в цій справі. У своєму листі до М. Ґорбачова сен. Д. ДеКонсіні заявив, що нехтування правами УКЦеркви вказує на велику прірву між словами і ділами президента СССР.

В Палаті Репрезентантів конґресмени Вілліям Ліпінскі і Крістофер Кокс написали спільного листа до всіх своїх колеґ зі закликом писати індивідуальні листи в цій справі до М. Ґорбачова.

Конґресмен Френк Волф у своєму листі до М. Ґорбачова ствердив, що проблема УКЦ є дуже важлива у відносинах поміж ЗСА і СССР, і що він надіється, що ця справа буде стояти на першому місці у розмовах поміж М. Ґорбачовим і Папою Іваном Павлом II.

Українські Владики радіють, що члени Конґресу відгукнулися на їх прохання але закликають українців далі писати до своїх конґресменів листи з проханням якнайскорше звертатися до М. Ґорбачова, бо зустріч його з Папою Іваном Павлом II вже недалека.

Інж. М. Корчинський доповідав у Словаччині та Юґославії

Відень, Австрія. — На запрошення управління сталеварні східньої Словаччини у Кошицях інж. Михайло Корчинський взяв участь у міжнародній конференції, що відбулась в днях 24-25-го вересня ц.р. Конференція відмічувала 30-ту річницю з дня заснування цього чільного підприємства у Чехо-Словаччині. Доповідь інж. Корчинського, виголошена по-англійськи із симультанним перекладом на словацьку мову, торкалась нових напрямків у технології мікролеґованих сталей.

Чехо-Словаччина продукує чи не найбільшу кількість сталі на голову населення — понад 1,000 кілограмів. Хоча 40 відсотків сталі припадає на експорт, існуюча продукція перевищує внутрішні потреби. Тому видна тенденція зменшити тоннаж, а за це піднести якість виробів. Інж. Корчинський є консультантом американської фірми Страткор, яка є другим по величині продуцентом ванадію в світі. На цьому становищі він відповідає за дослідні праці що їх фінансує фірма у чільних інститутах та університетах світу. Один із проєктів виконується в Інституті експериментальної металюрґії при Словацькій академії наук. Наукова праця ведеться у тісній співпраці із сталеварнею в Кошицях. Темою студій є технологія нового виду сталі для спірально зварюваних газопроводів великого діяметру.

З початком жовтня інж. Корчинський відвідав ряд дослідних інститутів в Юґославії. Він виголосив доповіді на семінарах для наукових працівників в інститутах у Зеніці (Босня Герцоґовіна), Ніксічі (Монтенеґро) та Сісаку (Хорватія).

Дирекція наукового інституту у Зеніці відмітила користі, що їх дала у дослідній праці довголітня наукова співпраця з інж. Корчинським, та нагородила його почесною грамотою.

Юґославія переживає тепер період ґальопуючої інфляції: вартість одного доляра доходить до 40,000 динарів. Щоб вийти із кризи у стальній індустрії є намагання використати наявний науковий потенціял та спрямувати продукцію на високоякісні вироби. Не диво, що доповіді інж. Корчинського втішались великим зацікавленням. Їх провідною темою була методика скорої передачі вислідів наукових дослідів на потреби продукційної технології.

ГРОМАДА В НЮАРКУ З ЕНТУЗІЯЗМОМ ВІТАЛА В. ЯВОРІВСЬКОГО

Нюарк, Н. Дж. (ХВФ). — У п'ятницю, 13-го жовтня ц.р., о год. 11-ій перед полуднем у готелі Гейтвей Гілтон організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) влаштувала пресову конференцію-зустріч з Володимиром Яворівським, депутатом до Верховної Ради СССР і головою Народного Руху України за перебудову Київської области, та Миколою Горбалем недавнім в'язнем совєтських тюрем, членом Виконавчого Комітету Української Гельсінкської Спілки і членом секретаріяту Народного Руху України за Перебудову.

Конференцію відкрила та привітала майже два десятки кореспондентів радіо та преси Божена Ольшанівська, голова ООЛПУ, вона також кількома короткими реченнями представила обидвох гостей та попросила до слова В. Яворівського.

У своїх перших словах В. Яворівський виявив свою радість тим, що зустрівся з „сьогоднішніми очима Америки — очима, які ще недавно тому бачили б мене, як росіянина, але сьогодні мені приємно представляти Україну". Дальше він говорив про те з яким зачудованням він дивиться на Америку, а тим самим, як глибоко та болюче йому коли запитує себе „чим завинив мій народ перед Богом і людьми, що не може так процвітати як інші країни". Згадав й про те, що український народ завжди був свободолюбним, а як приклад дав Козацьку республіку XVII століття, як найбільш демократичну в тому часі. В. Яворівський заявив, що не приїхав сюди наріка-

Під час зустрічі з громадою в Нюарку, Н.Дж., промовляє Володимир Яворівський. Зліва — Микола Горбаль. (фото: ред. М. Коломиєць)

(Закінчення на стор. 4)

КОНФЕРЕНЦІЯ ПРИСВЯЧЕНА А. ШЕПТИЦЬКОМУ

Кергонксон, Н.Й. — Місійне зґромадження св. Андрея за благословенням Владики Василя Лостена в суботу, 28-го жовтня ц.р., влаштовує конференцію для відзначення 45-ої річниці смерти Митрополита Андрея Шептицького. Конференція відбудеться в залі церкви Пресвятої Троїці о 6-ій год. вечора. Доповіді виголосять: Йосиф Тереля — „Українська церква сьогодні і завтра", о. Ярослав Свищук — „Митрополит Андрей — святець, патріот та ідеальна людина", д-р Богдан Кондра — „Слуга Божий Митрополит Андрей Богом післаний ревнитель Христової благодаті".

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО В ТРЕНТОНІ

Трентон, Н.Дж. (Б. Скорупська). — Святочне відзначення Листопадового зриву відбудеться тут в неділю, 5-го листопада в 3-ій год. по полудні в церковній залі св. Йосафата.

В АМЕРИЦІ

КОНҐРЕС І БІЛИЙ ДІМ досягли згоди у забороні куріння на усіх континентальних комерційних летах по ЗСА, включно з летами на Аляску та Гаваї. Це є наступний рішучий крок у боротьбі з курінням. За попередніми домовленнями було заборонено курити лише на протязі двохгодинних та коротких летах, які становили 80 відсотків. Наступні обмеження будуть відноситися до усіх. і тих найдовших летів з міст східнього побережжя до Гонолюлю.

ВІЛЛІЯМ Г. ВЕБСТЕР, директор Сі-Ай-Ей, звернувся до Президента й Конґресу, щоб вони розглянули питання надання Сі-Ай-Ей більших прав у підтримці державних переворотів у країнах з тоталітарними режимами. Починаючи від 1976 року, коли президент Джералд Форд обмежив права Сі-Ай-Ей, а наступні президенти приймали це обмеження без змін, Америці було заборонено втручатися у державні перевороти, які б вимагали вбивства лідера країни. „ЗСА не зацікавлені у селективних вбивствах", — сказав В.Г. Вебстер. „Але ЗСА дуже серйозно турбуються про безпеку і охорону демократії у частинах світу, де має свої законно проголошені інтереси".

СПЕЦІЯЛЬНА ПРОГРАМА навчання математики в середніх школах Америки отримала 10 міл. дол. від Фордівської фундації. Висліди математичних іспитів в Америці, Англії, Канаді, Ірляндії, Південній Кореї та Еспанії вказали, що лише 40 відсотків американських учнів вирішило завдання порівняно з 78 відсотками південно-корейських. Нова математична програма, яка буде введена у державних школах від наступного шкільного року, повинна піднести рівень американських учнів, особливо у бідніших дільницях.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВКАЗУЮТЬ на можливість вибуху збірників хемічних і атомних відходів з підприємств стейту Вашінгтон. Керівники Генфорд атомної резервації біля Річленду говорять, що вибух не є можливий, тому що температура не висока, але вони не можуть ґарантувати безпеки, поки не вивчені можливості реакції хемічних і атомних відходів у збірниках. Сенатор Джан Ґлен, демократ з Огайо, остерігає перед великою небезпекою вибуху, прирівнюючи його з вибухом на Уралі в 1957 році, та закликає відповідні органи дивитися на цю загрозу, як на реальну, а не абстрактну. Концентрація атомних відходів, які накопичувалися на протязі 40 років, на сьогоднішній день досягає потенціялу 36-тонн тринітротолюолу (ТНТ).

У СВІТІ

ПОЛЬСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ схвалив законодавство, щоби окремо винагороджувати робітників з уваги на високий зріст інфляції, але підтримка цього законодавства не була надто ентузіястична, бо деякі депутати твердили, що це тільки причиниться до дальшого зросту цін. Голосування прийшло після чотириденних емоційних дебат 188 за і 27 проти, а 133 делеґатів стрималися від голосування. Саме ці висліди вказують на не надто велике задоволення з цього законодавства, метою якого було злагіднити шалений зріст інфляції. Це законодавство було першим заходом нового уряду поправити економіку країни і прийшло воно в часі, коли Національний банк Польщі проголосив дванадцяту з черги в цьому році девалюоацію польського злотого на 14.7 відсотка проти доляра.

ПОЛКОВНИК МУАММАР ель-Каддафі проїхав 120 миль через пустиню з Лівії щоби зустрітися в Єгипті з президентом Госні Мубараком вперше після 16-ти років. Ціллю цієї подорожі було в першу чергу закінчити довготривалу ворожнечу поміж Лівією і Єгиптом, яка зараховується до найдовше тривалих серед арабського світу. Обидва провідники зустрілися в єгипетському вакаційному місті Матруґ на побережжі Середземного моря, щоби продовжувати зближення цих двох країн започатковане на арабській вершинній конференції в Марокко минулої весни після років відкритої ворожнечі, що в 1977 році довела до короткотривалого збройного конфлікту. Після тригодинної розмови не було жодного комунікату і не відомо чи країни відновлять повні дипломатичні відносини. Президент Г. Мубарак заявив, що на цій зустрічі про це мови не було.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW, (202) 347-8631 (факс)
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to: Svoboda
Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Чому Ґорбачов не вживає сили?

Коли у 1968 році генсек компартії Чехо-Словаччини Александер Дубчек заповів реформи, які надали б компартії „людське обличчя", Леонід Брежнєв добачив у цьому загрозу для совєтської імперії і вмаршував військом до Чехо-Словаччини, нагнав Дубчека і поставив на його місце слухняного Гусака. Тепер задумані реформи Дубчека — це суща дрібниця у порівнянні зі сучасними подіями. У Польщі „Солідарність" страйками і демонстраціями добилася того, що тамошнім прем'єром став некомуніст, пропаґандивний апарат опинився у некомуністичних руках, зліквідовано вірну комуністичному режимові тайну поліцію. На Мадярщині Комуністична партія відцуралася назви „комуністична" і хід тамошніх подій веде до зідсунення комунізму зовсім від влади. У прибалтійських країнах голосно домагаються права виступу з Совєтського Союзу. Проте в обличчі всіх отих фактів Міхаїл Ґорбачов зберігає спокій і терпеливість, шукає компромісів і не наслідує Брежнєва та не користується збройною силою для приборкання цих проявів протикомуністичного бунту. Чому він так поводиться, — де є лінія, поза яку не вільно переступати визвольним рухам?

На цю тему появилася дуже цікава стаття московського кореспондента „Ню Йорк Таймсу" Билла Келлера, доброго знавця совєтських відносин, у додатку до недільного числа цієї газети з 15-го ц.м. „Огляд тижневих подій". З більшістю його поглядів треба погодитися. Тема актуальна, бо й на Україні „рушилося" і там раз-у-раз черґуються події: органи совєтської безпеки, поліція і військо, не перешкоджували могутньому здвигові Українського Народного Руху для Перебудови України в Києві та не менш могутній релігійній демонстрації у Львові. Але розігнили пластовий табір і побили дітей і розігнали та побили мирну демонстрацію у Львові. Українські люди в діяспорі стривожені вісткою, що совєтські власті в добі переговорів про редукцію збройних сил — збільшують наземне військо. Чи КҐБ не спровокує в Україні якогось виступу, щоб мати можливість перевести масакру й завернути до ери Єжова?!

Найбільш переконливий, здається арґумент, що економічна ситуація Совєтського Союзу аж ніяк не дозволяє на мобілізування проти себе цього демократичного Заходу, без якого неможлива санація економіки. Бо Ґорбачов і розсудливіші члени Політбюра напевне здають собі справу, що збройний виступ проти будь-якої „збунтованої" країни чи „збунтованого народу" всередині СССР, з проголошуванням воєнного стану, поліційною годиною і масовими арештами та ще й напевне людськими жертвами — відбилось би голосним відгуком у всьому світі і відігнало би від СССР закордонний приватний капітал. Ніхто не захотів би інвестувати свої гроші в таку схаотизовану державу і пропала би надія на прийняття СССР з його безвартним карбованцем до міжнародної монетарної системи. Пропала би надія на можливість отримання від Америки статусу найбільш упривілейованої країни, себто поруку Федерального Банку на кредити за імпортовані з Америки машини й товари.

І тому Ґорбачов прийняв за принцип, що кожна країна, кожна крайова Компартія має сама собі вирішувати свій шлях. Послідовно, він недавно заявив у Східньому Берліні: „Внутрішні проблеми Німецької Демократичної (комуністичної) Республіки будуть вирішуватися у Берліні, а не в Москві". Хоч існують ще в Політбюрі комуністичні принципіялісти типу Їґора Ліґачова, проте таки і у всьому совєтському суспільстві, включно з корінною Московщиною, і в Компартії настало вже зрозуміння злочину Сталіна, який винищив 100 мільйонів людей в ім'я однопартійної влади і в ім'я найбільшої у світі імперії. Але поруч всього того таки існує лінія терпеливости Ґорбачова: цією лінією є зберігання ненарушности військово-політичного Варшавського пакту — СССР і сателітських країн під кермою Москви. І тому і Польща і Мадярщина поспішились зі заявами, що вони залишаться у Варшавському пакті. У 1990 році, мабуть прийде до підписання нового договору між ЗСА і СССР про редукцію дальших родів зброї. Між НАТО і Варшавським пактом може прийти до порозуміння щодо редукції повітряних і наземних збройних сил. Але ці два бльоки існуватимуть — поки існує імперія. Не є виключені несподіванки. Але ледве чи такою несподіванкою буде поворот Ґорбачова до метод Сталіна і Брежнєва.

Володимир Барагура

ЖОНҐЛЮВАННЯ ПОЛІТИЧНО-ПРОПАҐАНДИВНИМИ „ОБРАЗНИМИ ЕПІТЕТАМИ"

„На село людей дурити"...
(Народна пословиця)

I.

У своїх міркуваннях над питаннями національно-суспільного життя нашої спільноти в багатьох його різновидах, радо послуговуюся моттом із приповідок та пословиць, бо вони, як вислів народної мудрости, найкраще попадають у суть справи.

Хочу розглянути й уточнити поняття деяких слів, висловів, гасел — „лозунгів", якими так радо, майстерно й успішно, а одночасно єхидно послуговується совєтська пропаґандивно-аґітаційна машина, використовуючи незорієнтованість мас.

Подібність звучання слів, окреслень і понять придає їм потрібного в даному випадку пропаґаторам значення в сенсі „тепер це бачиш — тепер ні" (Now you see it — now you don't). Це жонглювання пригадує вуличного пройдисвіта або циркового штукара, який підкидає м'ячиками чи булавками. Ілюстрацією цього жонглювання хай послужить такий приклад: коли росіянин говорить по-російськи на території України, то це „патріотизм", коли ж українець вживає рідної мови у своїй батьківщині, то це „націоналізм-шовінізм".

Послідовним, впертим, наполегливим повторюванням впродовж довшого часу, совєтська пропаґанда досягає своєї цілі, спантеличуючи мозки навіть думаючих людей, як це чітко висловлює латинська пословиця: „Parva guttule lapidem cavat non sed vi saepe sadendo" (Мала краплина продовбує камінь не силою, але частим падінням).

Це стосується зокрема цих соковито-гомерівських епітетів (epitheton ornaus), якими так щедро обкидає большевицька пропаґанда український народ, зокрема його патріотів та політичних діячів самостійників-державників від початку існування СССР досьогодні.

Обмежуся до кількох най частіших, найсоковитіших і найбільш яскравих та заялежених епітетів із репертуару большевицької пропаґанди, що нагадує анекдоту з часів революції 1917 р., коли то аґітатор „одною ногою вискочив на плятформу, а другою крикнув: „Хай живе революція!" Це свідчить про низький рівень, примітивізм і бездумність совєтської пропаґанди.

Це передусім плутання через подібність звучання двох семантично зовсім різних понять — „національний" і „націоналістичний". Для скріплення неґативного, одіозного значення до слова „націоналізм" додається обов'язково принизливе окреслення „тваринний", в найкращому випадку „крикливий націоналізм" та ще й символ буцімто найгіршого ґатунку націоналізму — „бандерівство", „унівство". Улюбленим пропаґандистами, спорідненим із словом „націоналіст" є спеціяльно вигаданий термін „нацист", який первісно вже існував, а придумано його щойно після програної німцями війни. Цілу цю „родину" синонімів не можна вживати в такому спрощеному (і в спростаченому) розумінні, як це робить совєтська пропаґанда.

„Націоналізм" має кілька основних визначень в позитивному сенсі — етнологічне, тобто поняття національної свідомости й самобутности; психологічне, в розумінні здорового національного егоїзму та його відмін — еготизму чи егоцентризму. Цей психологічний аспект націоналізму, як оборонний засіб, притаманний усім народам, які хочуть втриматися при житті без уваги на їх устрій — демократичний, монархістичний, конституційно-парляментарний, тоталітарно-диктаторський, бо без нього жаден народ не міг би існувати, розвиватися, рости. Третє, основне визначення поняття „націоналізм" є політичне, як ідеологічна база з політичним спрямуванням людських груп чи спільнот. Четверте визначення націоналізму, це його спотворена форма шовінізму, себто вибуялого, патологічного національного егоїзму, притаманного етично відсталим суспільствам, як історична Московщина, царська Росія й теперішній СССР.

Корінь націоналізму має шляхетне походження. Початку націоналізму треба шукати в добі романтизму, коли вчені й аматори етнологи, етнографи й фолкльористи стали цікавитися матеріяльним побутом і духово-інтелектуальними надбаннями своїх народів, збирали, записували й опрацьовували мовні явища, усне передання — казки, леґенди перекази, баляди, епоси, вірування, обряди, пісні, музику, танці, хороводи й потім порівнювали їх з подібними надбаннями інших народів і на цій підставі визначували ступінь національної самобутности, самосвідомости та окремішність людських збірнот.

Згодом ці початкові досліди етнографів і фолкльористів отримали філософську підбудову мислителів ідеалістичного напрямку й проявилися конкретно та практично в згаданих раніше ділянках життя людства.

Закінчення буде.

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА!

Д-р мед. Роман Осінчук

Новий лік на хворобу Паркінсона

Про хворобу Паркінсона та її хронічний, не раз довгими роками, перебіг з початковими об'явами дрогання рук, слабшої контролі рухів кінцівок, а врешті штивности тіла й інше ми вже свого часу, мабуть два три роки тому, писали. Згадували ми теж, що в деякій контролі спастичного стану чи поліпшення хвороби відограє тепер вживаний лікарями лік, званий Лєводопою чи Карбідопою.

Очевидно, що в додатку лікарі стосують ще не раз заспокоюючі ліки чи загально зміцнюючі. Згадували теж, що лікарські досліди виявили як причину хвороби Паркінсона брак чи недостатність особливої речовини в мозку т. зв. допаміну. Треба підкреслити, що в основних дослідах над причиною Паркінсонізму відограв велику ролю наш український вчений, дійсний член Хемічно Біологічної Мед. Секції НТШ, професор Віденського університету, д-р Олег Горникевич.

У хворобі Паркінсона мозкові клітини, що нормально постійно продукують згадану, та дуже потрібну речовину, допаміну, з невідомих причин ці клітини перестають виділювати допаміну, або просто завмирають. Ці незвичайно важливі клітини, що знаходяться в особливому центрі на підставі мозку, що зветься „Субстанція ніґра", виділяють нормально допаміну та шляхом другого центру, званого „Корпус стріятум" контролюють нормальну працю наших кінцівок чи нашого тіла та їх координацію.

Але ми тут вже входимо непотрібно в анатомо-фізіологічні процеси. Тому радше коротко треба ствердити, що хвороба Паркінсона має довголітній, хронічний перебіг і провадить скорше чи пізніше до важкого спастичного стану тіла, не раз цілковитої інвалідности та загального ослаблення функції мозку і цілого тіла.

Згідно з державною статистикою у ЗСА є коло 400,000 випадків хвороби Паркінсона, особливо серед чоловіків й то частіше в середньому чи пізнішому віці. Є теж досить великий відсоток смертности з приводу вичерпання тіла. Наукові дослідники Фундації для дослідів хвороби Паркінсона у Сан Хозе, Каліфорнія, д-р Дж. Тетруді й д-р В. Ленґстон, знайшли новий лік т. зв. депрениль, який довший час контролює об'яви хвороби, хоч може не виліковує, а лише довший час стримує розвиток чи поступ хвороби. Такий хворий якийсь час не вимагає згаданих перед тим ліків, як лєво- чи карбідопа, а це значить, що новий лік, депрениль, немов стримує цілий процес хворобового розвитку, на як довго? Сьогодні ще трудно сказати, бо це за короткий час для обсервації і осудження дії депренилю. Депрениль, був оголошений ледве з початком серпня ц.р., а появу його на аптекарському ринку лікарі заповіли на кінець вересня ц.р.

Треба виразно підкреслити, що депрениль діє у зовсім інший спосіб, ніж теперішні вживані ліки. Як я згадав вгорі депрениль здержує просто розвиток хвороби бодай на якийсь час, тоді коли всякі вживані дотепер ліки, атропіна чи „допи" контролюють лише об'яви, але не здержують розвитку чи дальшого поступу хвороби. Досліди на звірятах напроваджують учених-дослідників на думку, що депрениль запобігає у деякій мірі завмиранню клітин у мозковому центрі „субстанції ніґра" які продукують преважну речовину „допаміну", потрібну для нормальної функції нашого тіла та особливо м'язів. Треба ще згадати про ще одну прикмету депренилю, який при внутрішньому його вживанні не дає наразі жадних практичних бічних ефектів, себто лік є досить безпечний для організму пацієнта.

Проте перед вживанням цього ліку кожний хворий повинен докладно порадитися зі своїм лікарем чи він може та в якій дозі цей новий лік заживати. Наразі ще занадто мало є лікарських обсервацій та досвіду з вживанням депренилю й тому докладніша обсервація ліків є дуже потрібна. Як досі, дослідники та клінічні обсервації кажуть надіятися на велике поліпшення лікування чи може в деяких випадках і на цілковите вилікування цієї важкої хронічної хвороби, якою є Паркінсон, вживаючи депрениль.

Іван Самійленко

ЗА ПРАВИЛЬНЕ ЗРОЗУМІННЯ ПОЗИЦІЇ ДЦ УНР У СВІТЛІ СУЧАСНИХ ПОДІЙ В УКРАЇНІ

I.

Довгождані й раптові події у колоніяльній імперії СССР, а зокрема в Україні не випадкові. Вони є незаперечним доказом неминучого і цілком природного процесу, завершенням якого є цілковите банкрутство всієї московсько-большевицької системи, в цьому числі і національної політики, яку нав'язав збройно Україні большевицький аґресор-окупант у 1920 році.

Часи революційного чаду й ідеалізму, опертого на фальшивий і антилюдській догмі марксизму-ленінізму вже безповоротно й назавжди відійшли. Паразитна імперська кліка — КПСС, що триває монопольно вже понад 70 років диктатуру в країні, вже втратила всяке довір'я в народі. Вона тратить навіть певність і в середині себе-самої. Яскравим доказом цього є не лиш останні події у самій совєтській імперії — батьківщині марксизму-ленінізму, а і в країнах Східньої Европи, включно з подіями в Польщі, Мадярщині та масовою втечою, і то переважно молоді, з Східньої Німеччини, Чехо-Словаччини і Болгарії у Західню Німеччину та вільні країни західнього світу.

Отже, для того, щоб запобігти цій очевидно насуваючій катастрофі, зберегти і далі неподільну диктатуру партії та совєтську колоніяльну імперію від її розпаду, цебто уникнути назріваючу насильну революцію знизу, кремлівська кліка інакшого вибору вже не мала крім проголошення ґорбачовської перебудови і гласности. Перебудова означає не заміну рабської, казарменної сучасної системи на більш проґресивну, а збереження її шляхом косметичного поновлення — реконструкції зі збереженням фундаменту і основ закладених сталінським режимом.

Цей штучний задум Кремля, як можна було й сподіватись, постійно терпить невдачі. Сьогодні, після чотирирічної проби ґорбачовської т. зв. „революції" зверху, ситуація в совєтській імперії, за словами Бориса, Єльцина, недавнього члена Політбюра, секретаря Московського комітету Компартії, а теперішнього лідера опозиції у Верховній Раді, „є настільки тяжка, що гіршої вже не може бути..." Початкові ілюзії, міти і надії тепер погрузли в безнадійність і зайшли в тупик. Ґорбачов та його послідовники дійшли до фінального іспиту. Іти за установленими правилами та кодифікованим рецептам часів Сталіна і його послідовників уже запізно й небезпечно. Стояти на місці, як є сьогодні — на половинній дорозі — приведе, як сказав Єльцин, до самої небезпечної кризи — до „революції знизу", наслідком якої може бути не лиш знищення навіженої совєтської системи, але й розпад московської колоніяльної імперії. І не випадково, той же Борис Єльцин, заявив, що „ми стоїмо зараз перед пропастю..." Звідсіль настирливо виникає питання: а що ж далі? Народ вже не буде безконечно чекати пустих обіцянок і словесної демагогії. Дати йому повну економічну і національну свободу — це був би єдиний і реальний вихід з кризи, але для керівної партійної кліки це означало б прийняти добровільно собі вирок самогубства.

Ось чому, сучасні події в СССР, а зокрема в найбільш стероризованій і змасакрованій та до краю обезкровленій Україні треба розглядати в контексті подій всього Совєтського Союзу, Східньої Европи і далі. Лише при такому підході ми глибше зросуміємо суть і значіння сучасних подій в Україні та відшукаємо нашу найбільш ефективну ролю, наші нові засоби і можливості для зміцнення наших національних сил та пожвавлення політичних акцій ДЦ УНР у екзилі.

Народ, який пережив найжорстокішого в історії людства тирана, в якого постійно топталась національна і сама елементарна гідність людини, якому весь час товкли в голову про те, що жертви є конечні в ім'я щасливого і славного майбутнього... Цей — український народ — користуючись сьогодні куцою і непевною гласністю, вперше в історії підсовєтської України, розкриває жахливу правду народовбивчого голоду в Україні, мільйонів арештів, депортації, зсилки та розкриває затаєні ями жертв того терору в Україні. Розкриваючи цю жахливу правду, наш народ сам-себе питає: „Чому Україна понесла такі жахливі втрати і руїну?" У відповідь на це ростуть і ширяться спонтанно різні опозиційні режимові групи та організації в обороні прав українського народу.

У числі цих груп і організацій викристалізувались дві основні політичні течії і напрямки. Одна із них ставить за ціль поступову суверенізацію України в рамках теперішньої УССР. Друга — ця, що бачить порятунок України та її повний розквіт і майбутність лише в суверенній незалежній соборній і народоправній Україні, цебто у відновленні втраченої української держави 1918-1919 рр. — Української Народної Республіки.

Закінчення буде.

ВИДАВНИЦТВО РЕНДОМ ГАВЗ друкує книгу спогадів колишньої Першої Лейді Америки, Ненсі Реґен „Моя черга", в якій вона відверто розповідає про вісім років життя і праці у Білому Домі. Деякі витяги з цієї книжки вже надрукував журнал „Нюзвік". На думку Ненсі Реґен, найбільшою помилкою президента Роналда Реґена був дозвіл на те, щоб Доналд Т. Ріґен і Джеймс А. Бейкер у січні 1985 року обмінялися місцями. Авторка книги гостро критикує Д. Т. Ріґена: „Він часто поводив себе ніби сам був президентом". Про свого чоловіка вона висловлюється з любов'ю: „Найбільше мене розлючувало те, що Ронні розлючувався дуже рідко". Звертання за порадами до астрологів Н. Реґен прирівнює до „костура, який з часом став звичкою, що є дуже небезпечне в політиці". Про Раїсу Ґорбачову Ненсі висловилась дуже скептично: „Вона безперестанку говорила".

Ірина Дибко Филипчак

КОНҐРЕС ПЕН І ЙОГО ЗНАЧЕННЯ

I.

Напрямні ПЕН — це бути воїном оборони літератури народів і їхньої народної мови. Допомагати народам, щоб без перепон поринали у своє минуле і дорожили ним, бо без минулого, що в ньому почались усна народна творчість і література — неможлива майбутність народу. Але найбільший обов'язок, що на себе взяв ПЕН — обороняти свободу слова.

Під ключем „Воля й сила слова" відбувався 54-ий Конґрес ПЕН 23-го до 30-го вересня ц. р. у Канаді — в Торонто й Монтреалі. На Конґрес прибуло з 56 Центрів держав, делеґатів і членів. Хто є членами ПЕН-у? Це: П — поети і драматурги („плейврайтс"), Е — це есеїсти і редактори літературних видань („едіторс") і Н — це новелісти. Ось цього роду мистці слова є у своїх Центрах, які входять у Інтернаціональний ПЕН. У скороченні передаю ядерність змісту промови президента Інтернаціонального ПЕН, що його виголосив у Торонто, Рене Таверніє. Зміст цей розкаже про мотто воїнів слова і про важливість їх у відношенні до народів, яким насилля не дає користуватися вільним словом і значенням їхньої оборони у цьому питанні.

— Стрічаємося у дусі єдности у вільному світі — Канаді; нашим обов'язком є з'єднатись у боротьбі проти насилля і поневолення людей слова у тюрмах. Наше слово і тільки воно має стати нашою зброєю. Тоді, коли техніка навіть створює способи насилля, ми мусимо бути творцями нового духового фронту проти насилля. Ми мусимо сприяти мистецтву слова, щоб воно розправляло крила волі, щоб думка й діла всіх народів знайшли вияв у своїй літературі рідною мовою, бо мова і тільки мова є душею кожного народу. Тому бережімо її! Правда — є нові ідеї, нові вияви думок у літературі — кожного народу зокрема, але вони можуть виростати й жити лиш тоді, коли вони не відірвані від „чорнозему" ядерної минувшини народу. Доказ в цьому, що не оправдали себе криваві диктатори, коли насиллям встановляли нові методи. Не довго житимуть письменники зі „свастикою" чи „червоною зорею, бо відійшли вони від інтелектуалу і глибини минулого народної творчости. Рани заподіяні насиллям довго житимуть на тілі інтелектуалу і душі народів! Тому нехай ті рани будуть на сторожі, щоб ні над релігією, ні над вільним словом насилля не мало сили! Незаперечним є, що в ніякій історії немає невинних, але ПЕН не має на меті встрявати у політичні події, ПЕН стоїть на сторожі і обороні покривджених, яким забирають право на материнську мову.

Хочу вірити, що передала я самозрозумілі думки президента Інтернаціонального ПЕН і, що вони правильно насвітлили його значення. Тому кому, як кому але нам таки слід приєднатись до членства, бо є кого і що оборонити нам... Доказом достовірности слів президента є створення нового вільного Центру ПЕН у Києві. До цього саме, спонукала ідея оборони поневолених.

На 54-ий Конґрес ПЕН приїхали представники з 57-ох Центрів держав і чисельна група під назвою „обсерверс" — у цій же групі (на списку ii) був і наш (до проголошення Центру ПЕН в Києві) поет Микола Вінграновський. Треба було б чимало місця зайняти в часописі, щоб подати список присутніх членів ПЕН Канади, Америки, Франції й Англії. Лише з Ніґерії, Камеронії, Чехо-Словаччини, Фінляндії, Литви, Параґваю з Сербського Центру, Сенеґалісі — були по одному представникові. З української діяспори була лиш Ірина Дибко. Правда, з Центру до якого я належу в Ню Йорку, це „врайтерс ін екзайл". ще: президентка Центру, її заступник (мадярського походження) та члени китайського й (румунського походження). До не одної „гіркої" задуми навела мене численна кількість прибулих з Естонії, тоді коли Канада „не грішить" відсутністю наших добірних... З Російсько-Совєтського Центру був Владімір Стабніков і Аркадій Ваксберґ. Аркадій Ваксберґ на всіх сесіях делеґатів промовляв тільки французькою мовою і також звернувся до президії у Монтреалі і запропонував виступ Миколи Вінграновського, як представника українських письменників України у питанні створення вільного Центру в Києві. При цьому мушу пояснити, що оскарження і оборони, чи пропонування для створення нових Центрів, завжди були представлені такими Центрами, які взяли на себе цей обов'язок.

Крім засідань, гостями-промовцями були письменники із 72-ох держав, модераторами в кількості 15-ох осіб були письменники лише з Канади. І знову (болюче писати) ніякого із нашої діяспори, крім Дженис Кіфер, на сесії новель 26-го вересня. З нею приємну зустріч мала моя донька Марта; в розмові Дженис Кулик Кіфер признає, своє українське походження, але пише англійською мовою і такою там виступала: письменницею Канади. І знову незнаними залишились ми у тих, які поїхали до своїх держав, після закінчення Конґресу.

А тепер короткий огляд сесій, на яких розглядались резолюції. Точкою першою була резолюція, що її подав секретар Інтернаціонального Центру Александер Блох, це: поради на толеранцію, як протиставлення шовіністичному фанатизмові, та на оборону перед образою прав людини. Поради для співпраці між письменниками Сходу й Заходу, в цій резолюції був наголос на тому, що дух гласности ще не дійшов до бажаної виміни вільних думок, ще існує до певної міри ворожість. Все ще й далі існують кличі, що вже повинні б перейти у минувшину. Єдина розмова, що її допускаються сьогодні, — це про силу Совєтського Союзу. Є дві мови, — пояснював А. Блох, — у кожного народу є духова і фізична. Час би оживити духову зв'язок між Сходом і Заходом, бо в ньому живе воля, братерство і рівноправність, а перш за все свобідна виміна думок. Та все таки, — пояснював Блох, — познаки у цьому напрямі відчувається, хоч черепашиним кроком, бо й не думав, що прийде, як ось тепер, нагода стрінути два світи Сходу й Заходу. Були ж ті два світи задовго в розлуці... Хоч є й свідомість, що ці „медові місяці" можуть не довго протривати, але є й надія, що вже не дійде до тих прогалин, дисонансів, що бували, хоча ще не проявляється бажана кількість таких творів зі Сходу, які говорили б про волю й свободу слова в повному розумінні. Щоб прокласти місток цій розбіжності й розлуці, що тривала роками, ми попросимо Відень, щоб став осередком наших зустрічів у дусі обопільної поваги й пошани один до одного. Вірить А. Блох, що й Відень користатиме, коли стане столицею інтелектуалістів — людей слова.

Закінчення буде.

ВІСТІ З ОТТАВИ

Дон Мазанковський, віцепрем'єр-міністер Канади, який є рівночасно міністром сільського господарства, **від 5-го до 11-го вересня** відвідав Москву і Київ, де він підписав договори про дальшу співпрацю між Канадою і Совєтським Союзом в ділянці торгівлі сільськими продуктами.

В той самий час Д. Мазанковський, разом з його урядниками, представниками приватних підприємств та репрезентантами провінційних урядів Альберти, Саскачевану, Онтаріо і Квебеку, відбув наради з відповідальними міністрами республіканських урядів України, Білорусії, Казахстану та СФСР.

Д. Мазанковський є найбільш впливовим міністром в кабінеті прем'єр-міністра Браєна Малруні. Він часто виконує функції прем'єр-міністра у відсутності Малруні. Українці, не безпідставно, вважають Мазанковського приятелем, з допомогою якого вони мали змогу провести в життя цілий ряд корисних проєктів.

В протоколі, підписаному Д. Мазанковським і головою комісії Ради Міністрів харчової продукції СССР, В.В. Нікітиним, було підкреслено, що в світлі недавніх рефом, які прямують до економічної децентралізації, безпосередній контакт між урядами провінцій Канади, представниками канадських приватних підприємств та урядами республік повинен вести до нових торговельних можливостей, корисних для обох сторін.

Під час перебування в Києві Д. Мазанковський з його групою відвідав Печерську Лавру, собор св. Софії, Володимирський собор, а також могилу Тараса Шевченка в Каневі, де він зложив від канадського уряду гарний вінок з написом в українській мові.

Віра Голіяд, дочка українських іміґрантів з Торонто, яка є старшим дорадником і пресовим референтом в бюрі міністра, подорожувала з Д. Мазанковським. Хоч міністер і його група були обмежені часом, відвідини історичних місць України, а особливо могили Тараса Шевченка в Каневі, зробили на неї дуже зворушуюче враження.

Під час переговорів з представниками уряду Української ССР Д. Мазанковський неразрозпочинав свої виступи українською мовою, а лише в дальших стадіях розмов переходив на англійську мову, яка, на жаль, була перекладана на російську мову, а не на українську мову. (Існує проблема з перекладачами, яка повинна бути розв'язана обома державами в найближчому часі.) В своїй кінцевій промові Д. Мазанковський сказав, що він багато чув про те з якою повагою українці відносяться до свого поета Тараса Шевченка. Однак лише після його перебування в Україні він зрозумів який великий і глибокий вплив має Т. Шевченко на всіх українців, де б вони бе перебували.

В Каневі молода українка вітає Дона Мазанковського.

Міністер Дон Мазанковський складає вінок у підніжжя пам'ятника Т. Шевченкові в Каневі.

Д. Мазанковський підкреслив, що Канада є двомовною і багатокультурною державою та що всі культурні меншини, включно з українцями, мають можливість культивувати свої традиції, мову і культуру. Він заохочував уряд України до співпраці з приватними підприємцями, багато з яких є українського походження. Він уважає, що треба дати їм можливість розвинути торговельні і туристичні зв'язки з Україною та поліпшити зв'язки між Україною і Канадою.

Д. Мазанковський мав також нагоду розмовляти з єпископом Російської Православної Церкви в Києві. Під час зустрічі Мазанковський підніс справу свободи релігії для всіх вірувань і для всіх церков. Канадський віцепрем'єр-міністер заявив, що він сподівається, що політика „гласности" і „перестройки", впроваджена президентом Горбачовим, приведе до релігійної, культурної і мовної єдности українців у цілому світі.

• • •

У вівторок, 19-го вересня ц.р., прем'єр-міністер Канади Браєн Малруні в присутности віцепрем'р-міністра Д. Мазанковського, державного секретаря Джері Вінера, спеціяльного асистента Деніс Коль та старшого дорадника в бюрі віцепрем'єр-міністра Віри Голіяд, прийняв делеґацію Комітету Українців Канади. В склад делеґації, крім крайового президента КУК д-ра Дмитра Ціпивника, входили: екзекутивний директор КУК Василь Вербенюк, Іван Григорович, Орест Рудзік, Ігор Бардин та Андрій Глуховецький.

Під час цієї зустрічі І. Григорович представив справу українських втікачів зі Східньої Европи та справу іміграції з України до Канади. Він пропонував, щоб канадський уряд погодився прийняти кожного року 700 втікачів-українців до Канади, що становило б 20 відсотків кількости всіх втікачів зі Східньої Европи. І. Григорович також пропонував, щоб канадський уряд дальше визнавав статус втікачів зі Східньої Европи на тих самих принципах, які були дійсними до цього часу.

Прем'єр-міністер віднісся позитивно до цих вимог, хоч він не міг ґарантувати числа 700 для українців, бо, на його думку, встановлювання квот для втікачів по національності могло б суперечити Канадській Хартії Прав. Відносно затримання статусу втікачів на майбутнє, прем'єр-міністер радив звернутися в цій справі до міністра іміграції.

І. Григорович також підніс справу впровадження закону про наклепи і знеславлення поодиноких етнічних груп засобами масової інформації. Як прем'єр-міністер, так і державний секретар Вінер, віднеслися з прихильністю до цієї пропозиції. Однак справа такого закону повинна бути виготовлена міністерством справедливости і одобрена Верховним судом Канади. Державний секретар Вінер заявив, що він особисто зацікавлений кожною справою расової та етнічної дискримінації.

Проф. О. Рудзік підніс справу канадської дипломатичної репрезентації в Україні. Він заохочував канадський уряд відкрити принайменше консулят в Києві, щоб використати економічні, політичні та культурні можливости. Якщо Канада не поспішиться зробити цього, то Японія, або З'єднані Стейти Америки це зроблять. Згідно з домовленням з канадським міністерством зовнішніх справ, спільна комісія, спонзорована цим міністерством і Комітетом Українців Канади, збиратиме інформації по цілій країні від усіх українських громадських організацій про потребу дипломатичної станиці в Києві.

Прем'єр-міністер Малруні в принципі позитивно віднісся до справи консуляту, підкресливши, що його особливо зацікавив аспект економічних користей для Канади.

Віцепрем'єр-міністер Мазанковський також погодився зі становищем КУК. Він особливо привітав проєкт Українських професіоналістів і підприємців, які відвідали Київ з початком жовтня ц.р. і передискутували можливості ближчої співпраці з українськими підприємцями та інституціями в УССР. Мазанковський звенув особливу увагу на той факт, що онтарійський провінціональний уряд виявив зацікавлення в справі безпосередніх зв'язків з Україною та що він вишле своїх представників на ці зустрічі українських підприємців. Віцепрем'єр-міністер також сказав, що українці в Едмонтоні вимагають від нього, щоб він з огляду на те, що багато українських туристів з західніх провінцій Канади їде тепер в Україну. Мазанковський сказав, що він звертається до членів уряду Української ССР, щоб вони поліпшили умовини переїздів для туристів з Канади.

Вкінці адвокат І. Бардин говорив про пляни святкування 100-ліття українського поселення в Канаді. Він представив детальний проєкт, випрацьований Комітетом Українців Канади, який передбачає бюджет на 7.5 міл. дол. З того КУК сподівається отримати від федерального уряду приблизно 1.5 міл. дол.

Прем'єр-міністер та його дорадники віднеслися позитивно до цього проєкту.

Зустріч з прем'єром тривала 45 хвилин, а з другими міністрами та їх асистентами — півтора години.

• • •

Організація Канадські лікарі за запобігання ядерної війни, при співучасти Канадського інституту совєтських і східньоевропейських студій при Карлтонському університеті в Оттаві влаштувала 22-го вересня ц.р. спеціяльну лекцію, на якій доповідачем був Віталій Коротич, український поет і редактор популярного журналу „Огоньок". Лекція відбулась в приміщеннях університету, в переповненій залі, в якій було понад 300 осіб. Голова Інституту, проф. Леррі Блек, відкрив цю лекцію, а студент Григорій Смолинець представив гостя.

Доповідь В. Коротича мала бути про засоби масової інформації в СССР та про мир. Він підкреслив той факт, що сучасні події в Совєтському Союзі є тісно пов'язані з проблемами миру та сказав, що він посвятить більшу частину своєї доповіді проблемам пребудови та гласности. В. Коротич розказав про найновіші зміни в совєтському Політбюрі та про відставку Володимира Щербицького. Доповідач зауважав, що нормально Щербицького повинні були вперше усунути з його позиції першого секретаря Комуністичної партії України, а лише після того з всесоюзного Політбюра, але, він додав, і так добре сталося, бо, на його думку, Щербицький не був прихильником перебудови і демократизації.

Доповідач переплітав свою доповідь (між іншим, зовсім поправною англійською мовою) влучними анекдотами, часто спрямованими проти совєтського режиму. Коротич уважає, що найтяжчою проблемою в здійсненні намічених плянів пребудови є завзята опозиція совєтської бюрократії. Теперішній провід Совєтського Союзу не знає що зробити з 18 мільйонами бюрократів, які гальмують проґрес перебудови. За часів Сталіна розв'язка такої

(Закінчення на стор. 4)

У МОСКВІ МИНУЛОГО ТИЖНЯ відкрито для вжитку перший в історії СССР ґолфовий майдан, який власники стараються розголосити, як місце для уґощання важних осіб совєтського уряду. Шведи, що є власниками цієї новости в Москві, пропаґують це серед представників західніх фірм і дипломатичної громади, як місце зустрічей з високими совєтськими чиновниками, де в товариській атмосфері можна буде полагодити багато справ. Згідно з плянами власників, там збудують також домівку для грачів, ресторан і комерційний центр саме для того, щоби уможливити членам клюбу та їхнім запрошеним гостям мати всі можливі удогіднення для полагоджени різних справ. Членом може стати кожний за заплатою 20,000 дол. і річної вкладки 2,000 дол., а совєтські громадяни можуть платити рублями.

Відбулась Генеральна Рада пластового загону „Червона Калина"

Гантер, Н. Й. — Загін „Червона Калина", який об'єднує сеніорський і старшо-пластунський курені, відбув свою 16-ту Генеральну раду в днях 30-го вересня і 1-го жовтня ц. р., яку відбуває щодва роки (максимум чотири роки).

Метою ради є проаналізувати активність за пройдених два роки, вибрати нову старшину і застановитись над активністю на дальших два роки. Бо хоча більшість членів загону беруть активну участь у пластовому житті, від голови КПС і членів ГПБ починаючи і кінчаючи на відповідальності пластового виховника, в традиції загону була все якась особлива дія для добра пластоте життя приносить і пози-13 років це організування і переведення спортово-виховного табору.

Частина учасників ради з Миколою Горбалем (посередині).

На раду прибуло 36 членів. З причини тяжкої недуги, не прибув на раду Січовий Дід Мортик (Ярослав Рак) і перший раз за час існування загону не взяли участи в раді ніхто із його членів-основників, і це сумно відчувалось. Завої організації. За останніх тивні зміни, бо число старшо-пластунського куреня збільшилось до 16 членів. Всі вони надійний майбутній актив, а чотири із них це сини членів загону вже середнього покоління.

Святочне відкриття ради відбулося на хуторі братів Титлів, а ділова частина — в готелі Лексінгтон.

Зворушливим моментом ради був привіт письменника Миколи Горбаля, який після успішного установчого з'їзду Народного Руху України за Перебудову в Києві прибув на короткі відвідини до ЗСА. Він привітав учасників ради та коротко із зворушенням говорив про цю знаменну подію, а опісля відповів на питання, яким не було кінця.

З гостем з України і його родиною, зустрілись члени загону знов того дня вечером під час ювілейної ватри пластунок „Верховинок", які вже традиційно відбувають свої ради в той сам час, що й „Червона Калина". На слідуючий день в неділю під час Богослуження в місцевій церкві вітав гостя з України і оба пластові з'єднання о. Богдн Карась, а після поминальної Панахиди за всіх замучених по тюрмах, розтріляних і померлих членів загону „Червона Калина", відбулось церемоніяльне заприсяження нової старшини загону, яку очолив пл. сен. Володимир Володюк.

Гимн загону „Гей у лузі червона калина" співали всі „Верховники", гості і Микола Горбаль. Відчувалось, що на раді „Червоної Калини" заіснувала єдність з Україною.

Громада...

(Закінчення зі стор. 1)

ти чи плакати, бо здає собі справу з того, що часи сліз міняються. „Сльози висушуються під подувом вітру історії, мій народ довів своє історичне становище в дуже короткому часі, бо всього протягом кількох років" і для ілюстрування своїх думок розказує про Народний Рух України за Перебудову, про відвагу тих багатьох поодиноких осіб, що, не зважаючи на ніщо обстоювали свої релігійні, національні та людські права". Переповів й про те, що перебуваючи у Вашінгтоні зустрічався з різними політичними особистостями та урядовими чиновниками, бо очі багатьох є тепер звернені на Україну. Говорив й про те, що не легко народові зрозуміти теперішні зміни, бо давно в нас не було державности, через ще й брак політичного вміння й всього треба вчитися швидко.

Після В. Яворівського виступив М. Горбаль, заявляючи, що небагато йому лишається до сказання після його передбесідника, який дуже добре з'ясував всі почини, події та стремління України. М.Горбаль розповів про Українську Гельсінкську Спілку, про те що більшість членів УГС це колишні засланці, яких засуджено на підставі різних наклепів партійного апарату. Він сказав, що треба радіти виявом тої охоти і завзяття, з яким всі разом працюють в Україні, щоби Україна була суверенною, багатою, щасливою, а особливо демократичною. Кінчаючи свою коротку розповідь зазначує, що УГС підтримувала всеціло кандидатуру В. Яворівського та пропагувала серед народу його вибір і особливо радіє тим, що не завелися. Обидвом промовцям перекладачем був Роман Купчинський.

Після цього дано змогу кореспондентам ставити питання обидвом гостям і одним з перших питань було від кореспондента щоденника „Стар Леджер" до М. Горбаля за що його було суджено? М. Горбаль розповів кореспондентові про свої тюремні переживання досить докладно при цьому сказав, що просидів трьома наворотами 16 років і був звільнений в серпні 1988 року. Той же кореспондент поставив питання В. Яворівському, який є статус України під сучасну пору? У відповідь почув він про всі процеси, що якраз тепер проходять на Україні, а також й про те, як від самого початку перебудови В. Щербицький та його апарат старалися ці процеси затримувати будь-якими засобами та довели до шахтарських страйків, великолюдних маніфестацій та виникнення і ріст Народного Руху України за Перебудову. Одначе він твердить, що не зважаючи на всі ці внутрішні заборола, Україна дуже скорим темпом пробуджується й доказом цього є домагання удержавлення української мови, змінення виборчого закону, легалізація Української Православної та Католицької Церков та змагання за історичну символіку України. Ще багато інших кореспондентів ставили питання про вибори, про те чи всі ці заворушення мають якесь порівняння до 1917-их років, чи буде демократизація, чи буде зміна з приходом в Україні до влади В. Івашка, на всі ці питання В. Яворівський давав повні та вичерпні відповіді.

Було, ще одне питання від кореспондентки пресового агентства Ассошіейтед Пресс. Вона запитала обидвох присутніх про те, що хочуть осягнути своїм приїздом? В. Яворівський відразу сказав, що найпершим його бажанням було побачити для нього вперше Америку і торкнутися її демократії, одначе головною ціллю було зустрітися з українською громадою, бо такої вірної, терплячої та щедрої немає в цілому світі."Бо тоді, коли з нашого боку нашій ідеології було вигідно впродовж чотирьох декад їх цькувати та перед світом представляти, як найгірших злочинців, то наша діяспора у відповідь зберегла свою ідентичність, свою мову, культуру та своє українське „я" та приймає своїх тепер приїжджих як рідних з всією готовістю допомогти." Він також підкреслив, що коли б на Україні все було пропало, то Україна вижила б, бо тут збереглося все. Він також в цьому місці складає свою подяку Америці, що дала змогу громаді залишитися українською.

Дальше він сказав, що ціллю його є також отримати допомогу для української дітвори в околицях заражених чорнобильським вибухом, для них потрібно вітамін, одноразових іньекційних голок та інших речей. А будучи в ранзі депутата, міг говорити з багатьма політиками, офіційними чиновниками Уряду про Україну, а це вже осягнення мети.

М. Горбаль коротко відповів про те, що приїхав приватно до родини, однак йому доручено зустрітися з представниками Закордонного Представництва УГС. Він також дякує Америці за все, а зокрема за Шевченка у Вашінгтоні. На питання кореспондента „Фрідом Гавз" яка будучність комунізму як ідеології, М. Горбаль відповів, що на практиці комунізм виявився нежиттєздатним. Натомість В. Яворівський сказав, що сама ідея комунізму мабуть не була поганою, бо захопила багатьох розумних людей, але в XX столітті виявляється не здатною до життя. Реальність в будучому виглядає „соціялізм з людським обличчям", а роля Комуністичної партії мусить бути відмінною, а не провідною, тоді може проіснує довше.

Кореспондент „Голосу Америки" поставив питання про ролю НРУП у всіх тих процесах? І тут В. Яворівський відповів про те, що в Україні справи мусять йти повільнішим темпом, але найважливішою метою НРУП є переконати зрусифіковане населення про потребу НРУП, переконати його такими аргументами, щоби вони зрозуміли та щоби Україна для них була необхідна. НРУП мусить видержати теперішню тяжку пробу та не дати змоги нікому його розсварити і роз'єднати. Він вірить, що Україна має змогу спокійним підходом до справ осягнути всі ідеали, від мови крізь релігійну свободу до суверенности.

Увечорі того ж дня В. Яворівський і М. Горбаль виступили у вщерть забитій громадянами руханковій залі школи св. Івана Хрестителя в Нюарку. Українська громада тут, як і в інших містах, з ентузіязмом і теплотою прийняла гостей з України та щедро відгукнулась на їх заклик жертвувати на фонд НРУП.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Екзекутива УСЦАК відбула наради

Нюарк, Н. Дж. — тут в приміщенні Дому УСВТ „Чорноморська Січ" відбулися перші наради нової Управи Української Спортової Централі Америки і Канади, в яких взяло участь 10 членів Екзекутиви: М. Стебельський (голова), Я. Козак (заступник), М. Бокало (секретарка), Р. Глушко (організаційний) О. Твардовський (пресовий), М. Бурчак (член Контрольної комісії) та ланкові: д-р О. Попович (шахи), Є. Зиблікевич (плавання), І. Ісаїв (легка атлетика) і Ю. Храневич (настільний теніс). Наради відкрив і ними проводив голова — М. Стебельський.

Організаційні справи

Голова поінформував присутніх про заходи для відновлення завмерлих делегатур в Канаді і на середньому заході ЗСА. Влітку цього року голова їздив до Торонто, де відвідав місцеве С.Т., „Україна" і кількох активістів, які зобов'язалися відновити активність делеґатури. Згідно з найновішими вістками, що їх подав організаційний референт Р. Глушко, відновлення делеґатури в Канаді має здійснитися на протязі кількох наступних тижнів. Відновленням делеґатури-Захід займається заступник голови Володимир Кізима з Дітройту. Останні, неофіційні розмови заступника голови з частиною Управи УСЦАК відбулися в часі тенісових і плавацьких змагань УСЦАК на початку вересня ц. р. на Союзівці. В цих розмовах були порушені справи не легкого процесу відновлення діяльности Делеґатури на Заході ЗСА.

У ході нарад ланковий плавання Є. Зиблікевич висловив деякі зауваги до відбутих плавацьких першостей УСЦАК та потреби технічних і організаційних змін. При цьому теж голова запропонував введення деяких коректив церемоніялів відкриття і закриття тенісових і плавацьких першостей УСЦАК. В цих справах будуть проведені зустрічі представників УСЦАК з представниками Екзекутиви УНСоюз і Управи Союзівки.

Шахові Першенства УСЦАК

Справи першенств реферував ланковий д-р О. Попович. Після представлення не дуже задовільного стану наших шахових осередків, ланковий поінформував присутніх, що цьогорічний турнір мав відбутися в Торонто, але через певні трудноші його довелося відкласти. Остаточно цьогорічні шахові першенства запляновано влаштувати в кінці тижня Дня Подяки в приміщенні залі при церкві св. Йосафата в Ню Брітен, Коннектікат. Господарем турніру буде новостворений місцевий український шаховий осередок, що його організує о. Процик. Ланковий шахів пропонує попросити Екзекутиву УНСоюзу до уфундування пропам'ятного трофею ім. Лева Блонаровича на шахові першенства УСЦАК, колишнього багатогранного чемпіона і динамічного діяча УНСоюзу.

Про можливості влаштування першенства УСЦАК в настільному тенісі говорив ланковий, Ю. Храневич. Такі першенства є запляновані на весну 1990 року в місті Вестфілд, Н. Дж.

III Українська Спортова Олімпіяда

Голова поінформував Управу про висилку листа минулої весни до усіх активних українських спортових осередків в в справі перебрання ролі господаря чергової нашої Олімпіяди. До вказаної дати прийшла відповідь тільки від УСО „Тризуб" Філядельфія, Управа якого зголосила своє зацікавлення стати знову господарем Олімпіяди. Після відчитання цього листа голова перевів голосування, присутні одноголосно затвердили УСО „Тризуб" господарем III Української Спортової Олімпіяди, що відбудеться у дні святкування „Мемоpіял Дей" 1992 року. Заступник голови Я. Козак після голосування відмітив, що в недалекому майбутньому буде вибраний Український Олімпійський Комітет, до якого, очевидно, ввійдуть теж діячі і ланкові УСЦАК, крім ряду громадян з Філядельфії.

Спортові контакти з Україною

М. Стебельський започаткував інформаціями про стан справ плянованого турне футболістів „Карпат" зі Львова. Воно мало відбутися в жовтні 1990 року. В цій справі відбуто вже ряд зустрічей в Нюарку, Ню Йорку і Львові між представниками УСВТ „Ч. Січ" і ФК „Карпати". Згідно з бажаним „Карпатами" пляном, зустрічі футболістів мали відбутися з існуючими українськими футбольними дружинами в Нюарку, Дітройті, Чикаґо, Клівленді і Філядельфії. Провід УСВТ „Ч. Січ" вислав відповідні листи до цих наших осередків з пропозицією і запитом, чи вони зацікавлені цими зустрічами. Був поданий речинець, бо „Карпати" потребували певної відповіді для резервації перелету. На жаль, до вказаного часу прийшла єдина відповідь з УАСТ „Львів" Клівленд в якій проте було сказано, що така зустріч в Клівленді є бажана тільки в суботу, або в неділю. Тому, що у випадку більше зголошень, беручи під увагу, наприклад, 10-денне перебування „Карпат" в ЗСА ряд зустрічей мали відбуватися в різних днях тижня і тому ґарантій на певні дні важко давати. Очевидно, не маючи більше зголошень, провід УСВТ „Ч. Січ" не міг запросити „Карпати" на евантуально тільки два змагання і тому був змушений це турне відкласти. „Двері відчинені" і якщо наші спортові осередки проявлять справжнє бажання і ентузіязм, турне „Карпат", або іншої футбольної дружини з України можна буде здійснити в майбутньому.

Далі голова відчитав листа, що прийшов до УСЦАК від президента Молодечих і Спортових Організацій України, в якому є подані пропозиції спортових зустрічей в різних ділянках в ЗСА і Україні. Діялог в цій справі буде продовжуватися. Зустрічі в спорті мають особливе значення для спортовців в Україні, вони потребують моральної підтримки для дальшої боротьби з російським спортовим імперіялізмом. Виринула теж пропозиція учасників цих нарад запросити спортовців з України на III Українську Спортову Олімпіяду, очевидно, не майстрів міжнародної кляси. Не виключено, що деякі зустрічі в окремих ділянках спорту, можливо навіть в тенісі і плаванні УСЦАК, можуть бути організовані вже в наступному році.

В загальному ці наради УСЦАК, пройшли гармонійно та по-діловому і треба сподіватися вони позитивно позначаться на дальшій праці Управи.

З надією, що чергові наради УСЦАК відбудуться вже з участю Представників Делеґатур Канади і Заходу ЗСА, голова закрив ці сходини Екзекутиви подякою присутнім.

О. Твардовський

Вісті...

(Закінчення зі стор. 3)

проблеми була проста, сказав доповідач. Вони були б фізично зліквідовані. Теперішній уряд цього не зробить.

Нав'язуючи до часів Сталіна, Коротич сказав, що під час Другої світової війни згинуло 20 мільйонів совєтських громадян. Але два рази стільки, тобто 40 мільйонів, невинних жертв згинуло в результаті сталінського терору.

Доповідач часто згадував про своє українське походження та багато говорив про ситуацію на Україні.

Після головної доповіді Коротич понад годину давав вичерпні відповіді на питання присутніх, більшість яких становили студенти оттавських університетів. На питання про трагедію в Чорнобилі доповідач гостро критикував тодішніх провідників республіканського уряду. Відповідальні міністри та вищі урядники обманювали людей, запевняючи, що немає небезпеки для здоров'я, тоді як радіяція в багато разів перевищує допустимі дози. Коротич признав, що народи України і Білорусії потерпіли жахливі втрати через чорнобильську катастрофу та що їхні нащадки, включно з внуками, будуть під впливом наслідків радіяції.

На питання чи є вигляди на те, щоб Україна осягнула хоч відносну самостійність, Коротич висловив надію, що це є можливим. Він сказав, що вже в наступному році Україна матиме повну економічну автономію та буде господарем своїх ресурсів, З часом вона дістане незалежність і в інших ділянках державности. З його слів було видно, що він прихильно ставиться до Народного Руху України за Перебудову. Доповідач признав, що українська культура, а особливо українська мова, були переслідувані і нищені десятиліттями, але тепер є ознаки, що наступає загальне відродження.

На запитання про Українську Католицьку Церкву в Україні Коротич висловив надію, що вона буде офіційно визнана, а в останньому числі „Огонька" є довша стаття на цю тему.

• • •

В понеділок, 25-го вересня, в центральному будинку канадського парляменту в Оттаві відбулася пресова конференція, на якій виступали: Ігор Клюфас, віцепрезидент Канадського Харитативного Комітету Допомоги Родині Івана Дем'янюка, син Дем'янюка Іван, мол., та адвокат Дем'янюка Йорам Шефтель. Всі три доповідачі розказали про несправедливий засуд І. Дем'янюка ізраїльським судом, а потім відповідали на питання членів преси і телевізійних станцій. Головною точкою презентації була інформація про нові докази невинности І. Дем'янюка, які були недавно знайдені серед сміття, біля будинку Бюра спеціяльних інвестиґацій у Вашінгтоні. Конференція тривала майже годину.

Журналіст телевізійної сітки Сі-Бі-Сі задавав ряд питань синові Дем'янюка та адвокатові Шефтелеві, а кореспондент канадської пресової аґенції мав довшу розмову з Шефтелем.

Цікавим було те, що, помимо присутности кореспондентів принаймні трьох телевізійних сіток і канадської пресової аґенції, ані одним словом не було згадано про цю конференцію, або про справу Дем'янюка, ні на новинах телевізійних станцій, ні в пресових звідомленнях. Виглядає, що хтось не хоче викривати справи, які кидають критичне світло на справедливість ізраїльського суду.

Степан Яворський